

# Skolans nya plats i staden

## Om sektorplaneringens konsekvenser

Pia Westford

SIGURD Kunskapskluster  
Tillgänglighet och rörlighet i staden  
3 juni 2020

# Nya villkor för planering av skolor

- Ett stort behov av nya skollokaler
- Friskolereformer under 1990-talet
- Skifte av stadsbyggnadsideal

## Hyllieskolan, Malmö stad



# Utgångspunkt

Kommunerna har olika roller i skolplaneringen:

- Skolhuvudman med ansvar att försörja invånare med skolplats
- Konkurrensutsatt aktör på "skolmarknaden"
- Ansvar för fysisk planering



Landamäreskolan, Göteborg

# Kommunala strategier

- Stora skolor och hög invånartäthet
- Samutnyttja lokaler och mark
  - Flexibla lokaler
  - Samlokalisera med idrott (och kultur)
  - Lokalisera skolor nära parker (ersätter skolgårdsyta)
- Flera våningar
- Åk F-6 lokaliseras officiellt nära behovet – men avstånden ökar
- Åk 7-9 lokaliseras oftare i centrala stadsdelar (utom Stockholm)
- Perifera och socialt stigmatiserade stadsdelar undviks
- Försök att lokalisera för social integration
- Kollektivtrafik - ospecifika närhetskriterier (utom Malmö)
- Skolor behandlas i detaljplan

# Förväntade konsekvenser för städerna

- Ökande avstånd - färre barn kan promenera eller cykla självständigt
- Omfördelning av högstadieutbudet till centrala stadsdelar
- Bilskjuts och kollektivtrafik ökar
- Resor till centrala stadsdelar ökar
- Fler skolbarn i parker och centrala staden
- Stora skolbyggnader kan bli barriärer



# Sektorsövergripande planering och politik

Integrerade perspektiv behövs nationellt och lokalt -  
i regelverk, planering, finansiering, byggande och förvaltning.

Integrerad strategisk planeringen av kommunala skolor och  
stadsutveckling:

- Skolans volymer samordnas med önskad täthet och tillgänglighet
- Skolans fysiska utformning anpassas till promenadvänlig stadsmiljö
- Låg- och mellanstadieskolor lokaliseras nära bostäderna
- Planering av skolor och kollektivtrafik samordnas
- Högstadie- och gymnasieskolor placeras in i översiktsplan och utvecklas till attraktiva mötesplatser i knutpunkter i hela stadsregionen
- Hela trafiksystemet anpassas till äldre barn, inte bara skolans närmaste upptagningsområde

# Tack!

Westford P. och Westlund M. (2017), Skolans nya plats i staden: Kommuners anpassning till skolvalet och urbana stadsbyggnadsprinciper, Rapport 2017:16, Boverket.

En kortskrift och huvudrapporten kan laddas ned här:

<https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2019/skolans-nya-plats-i-staden.pdf>

[pia.westford@ri.se](mailto:pia.westford@ri.se)